

Maja Masłowska

Zakład Badań i Dokumentacji Polarnej im. Prof. Z. Czeppego
Instytut Botaniki
Uniwersytet Jagielloński
ul. Kopernika 27
31-501 Kraków

UNIwersYTET POD BIEGUNEM

Od 1993 roku w Longyearbyen na Spitsbergenie działa wyższa uczelnia, The University Centre in Svalbard (UNIS). Usytuowany na 78°N, może się poszczycić tytułem najdalej na północ wysuniętej wyższej uczelni na świecie. Powstał w 1993 roku, w wyniku współpracy czterech norweskich uniwersytetów: w Oslo, Bergen, Trondheim i Tromsø oraz norweskiego Ministerstwa Edukacji i Nauki, jako jednostka specjalizująca się w badaniach i edukacji dotyczących Arktyki. Oferta edukacyjna obejmuje kursy z zakresu biologii, geologii, geofizyki i technologii zarówno na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak i dla doktorantów. Rocznie na uczelni tej studiuje około 350 osób, z czego połowa jest spoza Norwegii (zajęcia prowadzone są w języku angielskim).

O istnieniu UNIS dowiedziałam się dwa lata temu przygotowując się do wyprawy Uniwersytetu Jagiellońskiego na Spitsbergen. Rozmowy z ludźmi spotkanymi podczas wyprawy, którzy studiowali na UNIS oraz wizyta w siedzibie uczelni rozbudziły we mnie chęć nauki na uniwersytecie pod biegunem i wkrótce po powrocie złożyłam podanie o przyjęcie na kurs ekologii roślin arktycznych (Arctic Plant Ecology).

W kursie uczestniczyło kilkanaście osób z różnych państw. Zajęcia trwały cztery tygodnie, w lipcu i sierpniu 2009. Wykłady, seminaria i krótkie wycieczki prowadzone przez specjalistów z różnych gałęzi botaniki wprowadziły nas w różne aspekty badań tundry oraz przygotowały do zajęć praktycznych podczas tygodniowego rejsu wzdłuż zachodnich i północno-zachodnich wybrzeży Spitsbergenu. Zamiast pi-

---

semnego egzaminu zaliczeniem kursu była prezentacja wyników projektów badawczych wykonanych podczas zajęć, ostatnia część kursu była więc czasem opracowywania danych zebranych w terenie w trakcie rejsu.

Podczas zajęć na UNIS nauczyłam się bardzo wiele. Poszerzyłam swoją wiedzę o najnowsze wyniki badań botaników pracujących w Arktyce oraz doświadczenie naszych prowadzących, poznałam aktualne trendy i obecnie realizowane projekty badawcze. Podczas zajęć terenowych zwiedziłam nieznaną mi do tej pory część Spitsbergenu. Mieliśmy szczęście dotrzeć w miejsca rzadko odwiedzane przez botaników i zebrać stamtąd materiał. Praca nad projektem była szkołą kooperacji i prowadzenia dyskusji, a prezentacja wyników na forum zmuszała do walki z tremą. Nie mniej ważne dla mnie są korzyści językowe – międzynarodowy skład grupy wymagał dużej elastyczności w porozumiewaniu się. Mam nadzieję, że znajomości zawarte podczas zajęć przerodzą się w dłuższą współpracę.

Wśród licznych polskich młodych badaczy, którzy kształcili się na UNIS, wciąż brakuje botaników. Gorąco zachęcam więc wszystkich zainteresowanych roślinnością rejonów polarnych do korzystania z tej możliwości poszerzania wiedzy. Nauka „u źródła” przynosi nieocenione korzyści.